

MK 4,35–41

³⁵Téhož dne večer jim řekl: „Přeplovme se na druhou stranu!“ ³⁶Opustili zástup a odvezli ho lodi, na které byl. A jiné lodi ho doprovázely. ³⁷Tu se strhla velká bouře s vichřicí a vlny se valily na loď, že už byla skoro plná. ³⁸On však na zádi lodi na podušce spal. Učedníci ho probudí a řeknou mu: „Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“ ³⁹Tu vstal, pohrozil větru a řekl moři: „Zmlkni, utiš se!“ I ustal vítr a bylo veliké ticho. ⁴⁰Ježíš jim řekl: „Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?“ ⁴¹Zmocnila se jich veliká bázeň a říkali jeden druhému: „Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?“

Pojďte za mnou. Následujte mě. Tak hezky to začalo. Pojďte za mnou, odhodte rybářské sítě, udělám z vás rybáře lidí. A oni všeho nechali a šli za ním. Otevřelo se jim něco naprosto nového, nová kapitola života – anebo první kapitola nového života. Zvedli se, šli za ním, pozorovali ho v akci, stali se z nich učedníci. Poslouchali, když učil v synagoze i na volném prostranství, sledovali ho, když se hádal s farizeji. Byli na nohou, když ráno ještě za tmy vstával a odcházel se modlit. Stopovali ho, následovali ho. Chodili s ním za všemi těmi pochroumanými lidmi, kteří se dožadovali jeho pomoci. Učili se v praxi, za pochodu, někdy spíš v poklusu. Byli mu v patách, pořád v závěsu – aktivně sledovali, jak se těch lidí ujímá. Stáli u toho, když zbavil člověka jeho posedlosti. Mohli si to ukládat do paměti – jak to udělal. Jak se toho člověka *zastal*, jako by jeho posedlost byla něco jako špatný pán – anebo sluha, který se dá okřiknout. Houkl na tu posedlost, aby zmlkla: „Umlkni a vyjdi z něho!“ „Sklapni a nech ho na pokoji!“ Učedníci to všechno pozorovali. Nakukovali mu přes rameno, když překročil hranice a dotkl se malomocného. Nebo když do jejich kruhu přizval celníka se špatnou pověstí. Pojďte za mnou. Následujte mě. A tak ty hranice začali překračovat také. To všechno je následování Krista. Naslouchat jeho slovu, učit se od něho, jít v jeho stopách. Pojďte za mnou...

Šli za ním a došli za ním až na loď. Najednou jsou zase na lodi – učedníci, rybáři a Ježíš... a vyplouvají na moře. Už tady to trochu zavání – nejen vodou a rybinou, ale také symbolikou. Jednak samotné moře představovalo nepřátelský živel. Nebezpečný živel, temný a dravý, který vám sebere pevnou půdu pod nohama. Do takového moře se vejde všechno, z čeho máte strach, všechny stresy a úzkosti, nejistoty a obavy, všechno, co vás ohrožuje a co na vás doráží. A aby bylo ještě hůř, Ježíš se chce s učedníky plavit na druhý břeh. Co si představíte, když se řekne druhý břeh? Když se řekne, že někdo přešel na druhý břeh? Ježíšův příběh – s učedníky v závěsu – se začíná podezřele stáčet, pomalu ale jistě nabírá nebezpečný směr. A Ježíš na druhý břeh nepřechází, ale pluje, hezky středem moře, kde to nejvíc bouří. Ježíš se s učedníky ocitá v jakémsi temném meziprostoru – v prostoru mezi jedním a druhým břehem. A časově je to večer, tedy někdy mezi dnem a nocí. Doba, kdy slunce zapadá a stmívá se. Ježíš a učedníci spolu plují na jedné lodi. Najednou tu nejsou ani zástupy potřebných, ani farizeové. Teď se budou učedníci učit z vlastní zkušenosti, kdy si sáhnou na dno. Teď budou těmi potřebnými sami učedníci, a s nimi se teď bude Ježíš hádat.

Ježíš vstoupil na loď a učedníci ho následovali – nebo snad Ježíš vstoupil na loď ke svým učedníkům. Kdo koho vlastně následoval, těžko říct. Těžko říct, kdy jdete vy za Ježíšem a kdy Ježíš přichází za vámi a vstupuje na vaši rozkymáčenou lodičku – na tom nakonec ani tak moc nezáleží. Ježíš a učedníci vyplouvají spolu. A moře jako by jim doručilo pozdrav z protějšího

břehu. Stáhnou se mračna, přizene se bouře, lítají hromy a blesky, loďka se zmítá ve vlnách, učedníkům teče do bot. Všechny stesy a strachy se vyvalí z hlubin a zaplaví lodičku.

Přítomnost Ježíše nezabrání ani vnějším pohromám, ani vnitřním bouřím. (Co se těch vnitřních bouří týče, evangelijní vyprávění spíš naznačují, že v Ježíšově přítomnosti vyplouvají různé děsy a běsy na povrch – aby bylo možné se s nimi rozloučit.) Učedníci se nediví, že přišla bouře. Byli rybáři, tohle znali. Takových potopených loďek a zmařených lidských životů už asi pár viděli. Na druhou stranu je to vždycky jiné, když to postihne vás. Učedníci dostali úplně přirozeně strach o život. „Pojďte za mnou. Následujte mě.“ To jim přece Ježíš tehdy řekl. A tak za ním jdou. V krizové situaci vyhledají svého učitele. Co to znamená následovat, když se vám kymácí celý svět a vaše jistoty jdou ke dnu? „Co by udělal Ježíš?“

Ježíš leží na zádi, polštárek pod hlavou, a spí. Nezlobte se na mě, ale rozumím učedníkům. Tohle se nedá následovat... Tomu se snad nedá ani věřit. Učedníci svého učitele nevěřičně budí. Opravdu budeš zrovna teď spát? Je ti jedno, že jdeme ke dnu?

Můžeme přemýšlet nad tím, jak si ten Ježíšův spánek vysvětlit. Určitě je možné chápat spánek v podobné situaci jako útěk od reality. Prostě to zaspat, děj se co děj, ať to nemusím řešit. Anebo – prostě to zaspat, protože nemám sílu to řešit. Spánek opravdu někdy funguje jako druh obranné reakce. Osobně bych sem řadila spánek proroka Jonáše (v podobné situaci bouře na moři) anebo spánek učedníků, když Ježíš potil krev při modlitbě v Getsemane. Jsem přesvědčená, že ani v jednom případě nešlo o cynismus nebo lhostejnost, ale právě o útěk do spánku v situaci bezmoci.

Jenže v Ježíšově případě tohle nesedí. Byl to on, kdo navrhl plavbu na druhý břeh. Byl to on, kdo se cíleně vydal doprostřed běsnící reality. Nevyhýbal se ani těm oblastem, od kterých si zbožní lidé drželi odstup – dotýkal se nečistých, šel do kontaktu s nemocemi, neutíkal před tím, co zavánělo smrtí. Měl odvalu utkat se s tím, čím byli lidé posedlí. Jeho spánek v bouři tak můžeme chápat spíš jako kombinaci obrovské únavy a vyčerpání na jedné straně a zvláštního vnitřního pokoje na straně druhé. Na jednu stranu smrtelná únava po několikadenním záprahu – nebyl by člověk, kdyby takovou únavu necítil. Na druhou stranu vnitřní pokoj, důvěřivé spočinutí, že i když zbývá tolik věcí vyřešit, budoucnost je nejistá a loďka se kymácí, je možné zavřít oči. Spasitel světa věděl, že i když nemá všechno pod kontrolou a nad hlavou mu lítají blesky, může usnout v důvěře, že je tu ještě někdo jiný, kdo nad ním bdí. Také toto patří k následování – hledat takový vnitřní pokoj, nebo chcete-li zakotvenost v Bohu.

Ale co když to nejde? Ono se to řekne, najděte vnitřní pokoj, který odolá náporu úzkosti a strachu. Ale když takový pokoj jeden ne a ne najít? To přece není záležitost na týden. Je třeba důvěřovat Bohu – jistě, ale důvěra roste postupně a nevydupete si ji ze země. Tak co dělat, když je srdce nepokojné a do loďky se už valí vlny? Já vím, že Ježíš učedníkům vynadal. Ale přesto ve svém stavu udělali to nejlepší, co mohli. Možná se tehdy ještě nenaučili od Ježíše tolik, kolik by si přál. Ale přiučili se aspoň od všech těch potřebných, které v posledních dnech pozorovali. Lomcovali Ježíšovým ramenem a dožadovali se zastání, jako když se zastal posedlého. „Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“ Modlitba může mít různou podobu, může být důvěřivá i nedůvěřivá. Důležitý je adresát.

Ježíš učedníkům vynadal, ale předtím (přednostně) okřikl běsnící moře. Houkl na něj: „Umlkni a utiš se!“ „Sklapni a nech je na pokoji!“ Nebojte se, máte svého zastávce. Máte za kým jít.

PÍSEŇ EZ 193, sloky 1–4

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, buď naší kotvou v bouřích. V tobě je naděje naše, našich blízkých a celého světa. Pane, smiluj se!

Prosíme tě za všechny, kdo ztratili pevnou půdu pod nohama. Za ty, kdo ztratili svoje dosavadní jistoty – práci, zdraví, manželství, domov.

Prosíme tě za lidi žijící ve stresu a nepokoji. Prosíme za ty, kdo se probouzejí se špatnou náladou a usínají v úzkostech.

Prosíme tě za lidi trpící nejistotou a nerozhodností. Za ty, kdo mají strach z budoucnosti a z dopadu vlastních rozhodnutí.

Prosíme za studenty. Za ty, na které se valí množství zkoušek. Za ty, kdo stojí na životní křižovatce. Prosíme za vztahy, ve kterých žijí.

Prosíme za lidi, kterými zmítají vnější události nebo vnitřní spory. Prosíme za všechny, kdo trpí vnitřní prázdnotou a hladem všeho druhu.

Prosíme za lidi, kteří nemají zastání. Prosíme za ty, kdo zůstali na světě sami. Za ty, kdo se nedokážou bránit.

Prosíme za děti, které přicházejí na svět a jsou tak křehké. Provázej je v životě. Prosíme za ty, kdo z tohoto světa odcházejí. Buď jim nablízku a dej jim svůj pokoj.

Skloň se k nám, když ti v tichosti předkládáme naše prosby. Pane, smiluj se!

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě.

At' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv.

At' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.